

Digitaliseringsdirektoratet
Norwegian Digitalisation Agency

Regelverkets rolle i digitaliseringen av offentlig sektor – strategiske råd fra Skate

Sak 2/2020 Skate-møtet 11.3.2020

Saken blir presentert av Tone Bringedal og Knut Bjørgaas

Mål for diskusjonen i Skate

Skate bør diskutere strategiske grep for et mer digitaliseringsvennlig regelverk.

Diskusjonen danner grunnlag for råd til Digitaliseringsdirektoratet og, hvis hensiktsmessig, en samstemt anbefaling til digitaliseringsministeren og regjeringen om hvordan utfordringen bør løses.

Status og refleksjon

Oppmerksomheten om regelverk og digitalisering er økt betydelig i det siste

Dette er uttrykt i blant annet:

Én digital offentlig sektor (6/2019), *Digital21, Strategi for kunstig intelligens* (1/2020), rapport fra Norstella (11/2019) og omtaler i media.

Tiltak er vedtatt og igangsatt

- Et nasjonalt ressurscenter for juss og datadeling skal etableres, og pilot er igangsatt
 - Det skal lages en veileder for digitaliseringsvennlig regelverk
-

Er disse tilstrekkelige eller kreves justering av innretning eller andre tiltak?

Utfordringsbildet – og noen mulige tiltak

Nyttige erfaringer fra pilot ressurscenter

Skate-arbeid i forbindelse med **forslag til ny forvaltningslov**

Skate-arbeid med **roller og ansvar**

Begrunner tydelig behovet for digitaliseringsvennlig regelverk

- Uklart** regelverk
- + **Uheldig** regelverk
- + **Uensartet** regelverk
- + **Ulik fortolkning**

Eksempel: Lovendringer som ikke fremmer digitalisering

Noen lovendringer er vanskelige å etterleve effektivt

Eksempel:

Aksjeloven § 8-10 ble endret høsten 2019:

- Ny rapporteringsplikt
- Elektronisk innrapportering krever tilpasning av Samordnet registermelding, men lovendringen er satt i kraft uten at meldingen er endret

Hvorfor oppstår slike endringer?

Er det et bevisst valg, eller skyldes det sviktende utredning av økonomiske- og administrative konsekvenser?

Hvordan unngå slike endringer?

Styrke vurdering av digitaliseringsvennlighet:

- En særlig kompetent enhet som vurderer dette, jf. dansk løsning (sml. Regelrådet i Norge)
- Eventuelt et selvdeklarasjonsskjema, jf. dansk modell (sml. krav til satsningsforslag mht. arkitekturprinsipper)
- Styrke kompetanse blant lovgiverne gjennom kompetansetiltak og veiledning (utredningsinstruksen er nå mer overordnet, mindre fokus på øk.adm/implementasjon)

Lovverk som hemmer digitalisering

Personvernforordningen gir stor rettslig usikkerhet

Ressurskrevende og sprikende praksis, vanskeliggjør samhandling

- Behandlingsgrunnlag: Hva er hjemlet, når er samtykke egnet?
- Plikt til dataminimering: Hvordan håndtere deling?

Hva er årsakene?

Tentativt:

- Nytt, harmonisert, europeisk regelverk med begrenset nasjonalt handlingsrom
- Lite rettspraksis, lite nasjonal tilpasning
- Høye gebyrnivåer, lav risikovilje, lav toleranse for tolkningsusikkerhet

Mulige tiltak

- Utarbeide veiledning og anbefalinger (ev. instruks) om regelverksforståelse
- Foreslå tilpasningsregler, der dette er mulig

Spørsmål til SKATE

Spørsmål til analyse av problemområdet

Basert på Skate-direktørenes erfaring:

- På hvilken måte er regelverk uheldig utformet?
 - Er det uklart, uensartet, for konkret (ikke teknologinøytralt), for overordnet, skjønnsmessig, for detaljert eller komplekst?
- Hva er sannsynlig årsak til at regelverk er blitt slik?
 - Skyldes det prioritering av andre hensyn, som rettferdighet/rimelighet, manglende kompetanse, manglende tid/ressurser, manglende involvering, utidsmessighet som oppstår over tid eller annet?
- I hvilken regelverksfase «svikter» det?
 - Er det manglende igangsetting, utredning, høring, fastsettelse eller implementering av regelverksendring?

Hvilke tiltak er egnet for å styrke prosessene?

- Veileder i digitaliseringsvennlig regelverk – hvilke områder bør prioriteres?
- Kompetansetiltak
 - I høringer, generell kompetanseheving
- Endrede prosesser (inkl. ev. nye kvalitetssikringskrav)
- Normeringer/pålegg, eksempelvis som de danske kravene i vedlegg 1
- Annet?

Digitaliseringsdirektoratet
Norwegian Digitalisation Agency